

FUNKCJONOWANIE PODATKU VAT W OPINIACH ROLNIKÓW INDYWIDUALNYCH

**Miroslaw Wasilewski, **Kinga Gruzziel*

*Katedra Ekonomiki i Organizacji Gospodarstw Rolniczych SGGW w Warszawie
Kierownik Katedry: prof. dr hab. Wojciech Zięta

**Katedra Ekonomii i Polityki Gospodarczej SGGW w Warszawie
Kierownik Katedry: prof. dr hab. Jan Hybel

Słowa kluczowe: podatek od towarów i usług (VAT), zasady ogólne i ryczałtowe rozliczenia VAT

Key words: the Value Added Tax (VAT), general and flat rate schemes of the VAT payments

S y n o p s i s. Przedstawiono opinie rolników dotyczące oceny funkcjonowania, skutków wprowadzenia oraz sposobu i korzyści rozliczania podatku VAT na zasadach ogólnych i ryczału w gospodarstwach rolniczych.

WPROWADZENIE

Podatek VAT jest zaliczany do grupy podatków pośrednich, które stanowią ważną pozycję w strukturze dochodów budżetowych. Podatek ten do polskiego systemu podatkowego został wprowadzony na mocy ustawy z dnia 8 stycznia 1993 roku¹. Przepisy dotyczące podatku VAT są w największym stopniu zharmonizowane z prawodawstwem UE. Jako zalety tego podatku można wymienić: pewność, łatwy pobór i dużą wydajność [Gomułowicz, Małecki 2004]. Podatkowi VAT jest przypisywany charakter cenotwórczy, z czego wynika fakt oddziaływania na rynkową strukturę popytu i podaży. Podatki pośrednie są zawarte w cenie towaru, a przerzucanie ciężaru podatkowego dokonuje się za pomocą mechanizmu rynkowego. Wzajemne oddziaływanie na siebie popytu i podaży oraz elastyczność w tym zakresie decydują o możliwościach przerzucania ciężaru podatkowego. Dlatego polityka kształtowania stawek podatkowych powoduje zarówno zmiany w rynkowej strukturze popytu, jak i strukturze dochodów ludności [Begg i in. 2000]. Z uwagi na bardzo szeroki zasięg i następstwa VAT, nie jest to łatwy podatek do zaakceptowania zarówno przez gospodarkę, jak i przez społeczeństwo (zmiany o charakterze proinflacyjnym). Jego odbiór jest ściśle uzależniony od oceny ekonomicznych i społecznych skutków dotkliwosci polityki podatkowej [Gomułowicz, Małecki 2004].

¹ Ustawa z dnia 8 stycznia 1993 r. o podatku od towarów i usług oraz o podatku akcyzowym, Dz. U. z 1993 r., Nr 11, poz. 50, z późn. zm.

Opodatkowaniu podatkiem VAT podlegają nie tylko odpłatne dostawy towarów i świadczenie usług w ramach prowadzonej przez podatnika działalności gospodarczej, ale również nieodpłatne transakcje, np. takie jak [Rogała 2006a]:

- wszelkie przekazania przez podatnika towarów bez wynagrodzenia, należących do jego przedsiębiorstwa na cele inne niż związane z prowadzeniem przedsiębiorstwa,
- wszelkie nieodpłatne świadczenie usług, jeżeli nie są one związane z prowadzeniem przedsiębiorstwa.

Opodatkowanie VAT początkowo nie dotyczyło produkcji rolniczej. Zgodnie z zasadą powszechności opodatkowania i wymogami UE, począwszy od 4 września 2000 roku podatkiem VAT objęto rolnictwo, leśnictwo i rybołówstwo. Na mocy ustawy z 20 lipca 2000 roku² podatek VAT zaczął obowiązywać przy sprzedaży nieprzetworzonych produktów pochodzenia rolniczego, jako składnik kalkulacyjny ceny na poziomie 3%. Produkty rolne zostały opodatkowane podatkiem VAT, a rozliczenia z właściwym urzędem skarbowym z tytułu dokonanej sprzedaży są obowiązkiem podatnika, niezależnie od tego na jakie cele sprzedaż była dokonywana (zaopatrzeniowe, inwestycyjne, czy konsumpcyjne). Wyłączenie z opodatkowania podatkiem VAT produktów pochodzących z gospodarki rolnej, hodowlanej, ogrodniczej, leśnej i rybackiej w początkowym okresie obowiązywania tego podatku, wynikało głównie z obawy przed wzrostem cen artykułów żywnościowych. W perspektywie zakładano również możliwość nieradzenia sobie przez podatników z sektora rolnego z prowadzeniem ewidencji i rachunkowości, koniecznej do skutecznego rozliczania podatku VAT [Goraj i in. 2004].

Podatek VAT w odniesieniu do rolnictwa funkcjonuje w dwóch aspektach. Na ogólnych zasadach rozliczeń podatku VAT, gdy rolnik jest obowiązany do prowadzenia ksiąg rachunkowych, dokumentowania fakturami zawieranych transakcji i rozliczania kwot podatku z urzędem skarbowym oraz w systemie ryczałtowym, gdy na podatniku nie spoczywa obowiązek prowadzenia ksiąg rachunkowych i dokonywania rozliczeń z urzędem skarbowym. Obowiązek rozliczania podatku VAT na zasadach ogólnych dotyczy podatników zobowiązanych na podstawie odrębnych przepisów do prowadzenia ksiąg rachunkowych³. Podatnicy podatku VAT, którzy dokonali zgłoszenia rejestracyjnego dla potrzeb podatku VAT mają prawo do obniżania kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego przy nabyciu towarów i usług, związanych ze sprzedażą opodatkowaną oraz zwrotu różnicy podatku z urzędu skarbowego.

Zryczałtowany system rozliczania podatku VAT został wprowadzony głównie z myślą o rolnikach korzystających ze zwolnienia od podatku VAT, a jednocześnie dokonujących sprzedaży wytworzonych produktów rolnych oraz świadczących odpłatne usługi rolnicze. System ryczałtowy zapewnia rekompensowanie rolnikom podatku VAT zapłaconego w cenach nabywanych środków produkcji. System ryczałtowy daje rolnikom korzystającym ze zwolnień od podatku VAT prawo do zwrotu podatku w wysokości 5% od nabywców produktów rolnych i usług rolniczych. Jednocześnie nabywcy produktów rolnych i usług rolniczych będący podatnikami VAT, wypłacający rolnikom zryczałtowany VAT zwiększają ogólną kwotę podatku naliczonego, zmniejszając tym samym podatek należny.

Celem badań jest określenie opinii rolników dotyczących oceny funkcjonowania, skutków wprowadzenia oraz sposobu rozliczania podatku VAT w gospodarstwach rolniczych.

² Ustawa z dnia 20 lipca 2000 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz o podatku akcyzowym i ustawy o opłacie skarbowej, Dz. U. z 1993 r., Nr 68, poz. 805.

³ Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, Dz. U. Nr 121, poz. 591 z późn. zm.

Przeprowadzono także ocenę korzyści z rozliczania się rolników z VAT na zasadach ogólnych i ryczałtowych.

Badania przeprowadzono w grupie 101 rolników z województw łódzkiego i mazowieckiego z gmin Kowiesy, Zgierz, Strzelce i Głowno. Opinie rolników uzyskano z wykorzystaniem kwestionariusza wywiadu. Dobór gmin był celowy. Badani rolnicy z tych gmin uczestniczyli w szkoleniu z zakresu funkcjonowania podatków w rolnictwie, w ramach projektu szkoleniowego SPO nr S/53/2005 pt. „Szkolenie z zakresu finansów gospodarstwa rolnego, w tym VAT”. Badania z wykorzystaniem kwestionariusza wywiadu zostały przeprowadzone z rolnikami w grudniu 2005 roku, po ukończonym szkoleniu. Rolnicy byli zatem przygotowani merytorycznie do miarodajnej oceny systemu podatkowego w rolnictwie i zasad funkcjonowania podatku VAT. W pytaniach pomimo to zamieszczono odpowiedź o treści „brak zdania”, aby zbadać faktyczną sytuację w zakresie znajomości przez rolników systemu podatkowego w rolnictwie i opinii na temat funkcjonowania podatku VAT. W pytaniach zawartych w kwestionariuszu wywiadu dopuszczano więcej niż jedną odpowiedź. Przy analizie wykorzystano następujące kryteria grupowania gospodarstw: powierzchnię użytków rolnych (do 10 ha, 10-20 ha i powyżej 20 ha), typ rolniczy gospodarstwa (uprawy polowe, zwierzęta ziarnożerne, krowy mleczne, uprawy i zwierzęta różne) oraz poziom dochodu rolniczego (gospodarstwa: dochodowe, o dochodzie „zerowym”, ponoszące stratę)⁴.

WYNIKI BADAŃ

W tabeli 1 przedstawiono ocenę przez rolników funkcjonowania podatku VAT w rolnictwie. Większość rolników stwierdziła, że VAT jest zbyt skomplikowany i powoduje duże utrudnienia przy realizacji transakcji kupna-sprzedaży. Opinia taka była wyrażona zwłaszcza przez rolników prowadzących gospodarstwa w typie „krowy mleczne” oraz rolników użytkujących gospodarstwa o powierzchni powyżej 10-20 ha. Natomiast nie był to zasadniczy problem w przypadku gospodarstw o powierzchni powyżej 10-20 ha. Jednocześnie 20,8% rolników stwierdziło, że przy rozliczaniu podatku VAT konieczne jest korzystanie z pomocy biura rachunkowego. W największym stopniu takiego zdania byli rolnicy z gospodarstw o powierzchni powyżej 20 ha. Natomiast opinia taka nie wystąpiła w przypadku rolników prowadzących gospodarstwa o typach rolniczych „zwierzęta ziarnożerne” oraz „krowy mleczne”. Jedynie 13,9% badanych rolników stwierdziło, że podatek VAT funkcjonuje na bardzo prostych i klarownych zasadach. Dotyczyło to głównie rolników deklarujących dochód rolniczy zbliżony do zera oraz z gospodarstw o powierzchni do 10 ha. Z pomocy doradcy ODR korzystałoby 5,9% rolników, zwłaszcza tych prowadzących gospodarstwa o typie „zwierzęta ziarnożerne” (33,3%). Około 25% rolników nie miało w analizowanej kwestii zdania, co można uznać za udział stosunkowo wysoki.

Odpowiedzi rolników dotyczące skutków wprowadzenia podatku VAT były stosunkowo zróżnicowane (tab. 2). Większość z nich była zdania, że zwrot podatku VAT nie zrekompensuje spadku cen produktów rolnych. Opinię tą w największym zakresie podzielali rolnicy użytkujący gospodarstwa rolnicze o typie „zwierzęta ziarnożerne”, a w najmniejszym

⁴ Liczba gospodarstw według poszczególnych kryteriów ich podziału kształtowała się następująco: do 10 ha UR – 46 gospodarstw, 10-20 ha UR – 44, powyżej 20 ha UR – 11, uprawy polowe – 22, zwierzęta ziarnożerne – 3, krowy mleczne – 8, uprawy i zwierzęta różne – 68, gospodarstwa dochodowe – 36, gospodarstwa o dochodzie „zerowym” – 7, gospodarstwa ponoszące stratę – 58.

Tabela 1. Ocena funkcjonowania podatku VAT w rolnictwie

Ocena VAT w rolnictwie	Udział opinii rolników [w %] w zależności od:										
	powierzchni UR [ha]		typu rolniczego gospodarstwa				poziomu dochodu rolniczego		średnio		
	<10	10-20	>20	uprawy polowe	zwierzęta żyłozemne	krowy mleczne	uprawy i zwierzęta różne	dochodowe	dochód - zero	strata	
Funkcjonuje na bardzo prostych i klarownych zasadach	15,2	13,6	9,1	13,6	0,0	12,5	14,7	13,9	28,6	12,1	13,9
Zbyt jest skomplikowany i powoduje duże utrudnienia przy realizacji transakcji kupna-sprzedaży	30,4	43,2	9,1	27,3	33,3	50,0	33,8	30,6	28,6	36,2	33,7
Przy rozliczaniu podatku VAT konieczne jest korzystanie z pomocy biura rachunkowego	30,4	4,5	45,5	31,8	0,0	0,0	20,6	11,1	28,6	25,9	20,8
Przy rozliczaniu podatku VAT konieczne jest korzystanie z pomocy ODR	4,3	9,1	0,0	4,5	33,3	12,5	4,4	2,8	0,0	8,6	5,9
Brak zdania	17,4	29,5	36,4	22,7	33,3	25,0	25,0	38,9	14,3	17,2	24,8
Inna odpowiedź	2,2	2,3	0,0	0,0	0,0	0,0	2,9	2,8	0,0	1,7	2,0

Źródło: opracowanie własne.

stopniu z gospodarstw o typie „krowy mleczne”. W przypadku pozostałych kryteriów podziału gospodarstw opinia taka była rozłożona stosunkowo równomiernie, z dominacją gospodarstw do 10 ha oraz rolników deklarujących stratę. Na zbliżonym poziomie wystąpiły odpowiedzi, że po wprowadzeniu VAT-u nie wystąpią żadne pozytywne skutki dla gospodarstw rolniczych, a korzyści z tytułu zwrotu zapłaconego podatku VAT są zbyt małe, w porównaniu ze wzrostem kosztów produkcji. Zdania, że nie wystąpią żadne pozytywne skutki z tytułu wprowadzenia w rolnictwie VAT-u, byli głównie rolnicy z gospodarstw o powierzchni do 10 ha oraz z gospodarstw deklarujących dochód zbliżony do zera (57,1%). Natomiast zdania, że korzyści ze zwrotu VAT-u są zbyt małe w stosunku do wzrostu kosztów produkcji, byli głównie rolnicy posiadający gospodarstwa powyżej 20 ha oraz z gospodarstw o typie „uprawy polowe” (po 27,3% odpowiedzi). Jednocześnie opinii takiej w ogóle nie podzielali rolnicy prowadzący gospodarstwa o typie „zwierzęta żyłozemne”. Zastanawiający jest stosunkowo mały udział odpowiedzi, że wprowadzenie VAT-u pozwoli zmniejszyć (odzyskać) koszty produkcji, przez zwrot zapłaconego podatku VAT. Najwyższy udział tej odpowiedzi wystąpił w gospodarstwach o powierzchni powyżej 20 ha oraz o typie rolniczym „krowy mleczne”. Natomiast odpowiedzi takiej nie stwierdzono w gospodarstwach o typie „zwierzęta żyłozemne”.

nożerne” oraz deklarujących dochód rolniczy zbliżony do zera. Zdania na temat skutków wprowadzenia podatku VAT nie miało 18,8% badanych rolników. Reasumując można stwierdzić, że opinie rolników związane z wprowadzeniem podatku VAT są bardzo podzielone. Oczwista zależność rachunkowa (wpłata gotówki) z tytułu zwrotu przez urząd skarbowy części VAT-u naliczonego, nie jest elementem przekonującym rolników do wykorzystywania rozrachunków z tytułu podatku VAT w gospodarstwach rolniczych.

Wśród badanych rolników większość (55,4%) nie prowadziła rozliczeń z tytułu podatku VAT (tab. 3). Stwierdzono malejący udział takich rolników wraz ze wzrostem powierzchni użytków rolnych gospodarstwa. Około 50-60% rolników nie było podatnikami VAT w analizowanych typach rolniczych gospodarstw, z wyjątkiem typu „zwierzęta ziarnożerne”, w których przypadku wszyscy rolnicy rozliczali się z VAT-u na zasadach ogólnych lub ryczałtu. Na zasadach ogólnych z VAT-u rozliczało się 11,9% badanych rolników, natomiast na zasadzie ryczałtu 32,7%. Zasady ogólne wprowadzili głównie rolnicy z gospodarstw największych obszarowo oraz prowadzący gospodarstwa o typie rolniczym „zwierzęta ziarnożerne”. Z wydzielonych grup dochodowych, 17,2% rolników deklarujących ponoszenie strat wprowadziło w swoich gospodarstwach zasady ogólne rozliczeń z podatku VAT. Na zasadach ryczałtu z VAT-u rozliczało się najwięcej gospodarstw o typie rolniczym „zwierzęta ziarnożerne” oraz rolnicy z gospodarstw o po-

Tabela 2. Skutki wprowadzenia podatku VAT w rolnictwie

Ocena wprowadzenia VAT w rolnictwie	Udział opinii rolników [w %] w zależności od:										
	powierzchni UR [ha]			typu rolniczego gospodarstwa				poziomu dochodu rolniczego			średnio
	<10	10-20	>20	uprawy polowe	zwierzęta ziarnożerne	krowy mleczne	uprawy i zwierz. różne	dochodowe około 0	dochód około 0	strata	
Nie występują żadne pozytywne skutki	26,1	18,2	9,1	22,7	0,0	25,0	20,6	19,4	57,1	17,2	20,8
Pozwala zmniejszyć koszty produkcji, poprzez zwrot zapłaconego podatku VAT	8,7	11,4	36,4	13,6	0,0	25,0	11,8	11,1	0,0	15,5	12,9
Korzyści z tytułu zwrotu zapłaconego podatku VAT są zbyt małe w porównaniu ze wzrostem kosztów produkcji	19,6	18,2	27,3	27,3	0,0	12,5	19,1	13,9	14,3	24,1	19,8
Zwrot podatku nie rekompensuje spadku cen produktów rolniczych	39,1	27,3	27,3	40,9	66,7	12,5	30,9	30,6	28,6	34,5	32,7
Brak zdania	13,0	27,3	9,1	9,1	33,3	25,0	20,6	27,8	14,3	13,8	18,8
Inna odpowiedź	2,2	2,3	0,0	0,0	0,0	0,0	2,9	0,0	0,0	3,4	2,0

Źródło: opracowanie własne.

Tabela 3. Sposoby i ocena rozliczeń z tytułu VAT

	Udział opinii rolników [w %] w zależności od:										
	powierzchni UR [ha]		typu rolniczego gospodarstwa			poziom dochodu rolniczego z gospodarstwa			średnio		
	<10	10-20	>20	uprawy polowe	zwierzęta ziarnożerne	krowy mleczne	uprawy i zwierz. różne	dochodowe	dochód około 0	strata	
Sposób rozliczania się z podatku VAT											
Na zasadach ogólnych	13,0	6,8	27,3	13,6	33,3	12,5	10,3	5,6	0,0	17,2	11,9
Na zasadach ryczału	28,3	36,4	36,4	31,8	66,7	37,5	30,9	50,0	28,6	22,4	32,7
Nie występuje rozliczanie się z VAT	58,7	56,8	36,4	54,5	0,0	50,0	58,8	44,4	71,4	60,3	55,4
Najkorzystniejszy sposób rozliczania się z podatku VAT											
Na zasadach ogólnych	17,4	13,6	36,4	22,7	0,0	0,0	19,1	11,1	14,3	22,4	17,8
Na zasadach ryczału	30,4	50,0	36,4	31,8	33,3	50,0	41,2	44,4	42,9	36,2	39,6
Brak zdania inna odpowiedź	47,8	29,5	27,3	45,5	66,7	37,5	33,8	41,7	28,6	36,2	37,6
	6,5	6,8	0,0	4,5	0,0	12,5	5,9	2,8	14,3	6,9	5,9

Źródło: opracowanie własne.

wierzchni 10-20 ha i powyżej 20 ha. W pozostałych typach rolniczych na zasadach ryczału rozliczało się około 30-38% rolników. W gospodarstwach według grup dochodowych, 50% rolników deklarujących dochód rozliczało się na zasadach ryczału. Zdecydowana większość rolników twierdziła, że korzystniejszy jest sposób rozliczania się z podatku VAT na zasadach ryczału. Opinię tą w największym stopniu wyrażali rolnicy z grupy obszarowej gospodarstw 10-20 ha oraz o typie rolniczym „krowy mleczne”. Natomiast za korzystniejszy sposób rozliczania VAT-u na zasadach ogólnych uznało 17,8% badanych rolników. Opinię taką wyrażali głównie rolnicy z gospodarstw powyżej 20 ha oraz użytkujący gospodarstwa o typie rolniczym „uprawy polowe”. Natomiast żaden z rolników użytkujących gospodarstwa o typach „zwierzęta ziarnożerne” oraz „krowy mleczne” nie uznał za korzystne rozliczanie się z VAT-u na zasadach ogólnych. Jednak aż 37,6% rolników nie miało zdania w kwestii sposobów rozliczania się z podatku VAT. Dominowali pod tym względem rolnicy z grupy obszarowej do 10 ha oraz prowadzący gospodarstwa o typie „zwierzęta ziarnożerne”. Natomiast najniższy udział rolników nie mających zdania dotyczył tych z gospodarstw o powierzchni powyżej 20 ha.

WNIOSKI

Na podstawie przeprowadzonych badań, dotyczących oceny przez rolników funkcjonowania podatku VAT, sformułowano następujące wnioski końcowe:

1. System podatku VAT w Polsce jest uznawany przez rolników za zbyt skomplikowany. Występuje konieczność korzystania z pomocy doradców z ODR lub z biur rachunkowych. Niewielka część rolników system podatku VAT uważa za prosty. Rolnicy bardzo sceptycznie ocenili wprowadzenie podatku VAT w rolnictwie. Sprzedawcy wykorzystując sytuację wprowadzenia VAT w rolnictwie często podwyższali ceny środków produkcji, co przy spadku cen skupu produktów rolnych, zmniejszało korzyść z VAT-u. Również kontrola z urzędu skarbowego w związku ze zwrotem podatku VAT, jest czynnikiem zniechęcającym do funkcjonowania gospodarstwa w systemie VAT. Ponadto jednostki gospodarcze skupujące produkty rolne niechętnie współpracują z rolnikami „ryczałtowcami” VAT, gdyż przejmują wtedy na siebie obowiązek wystawiania faktur, narażając się również na intensywniejsze kontrole podatkowe. Przyczynia się to także do generowania dodatkowych kosztów w tych jednostkach, co zmniejsza korzyści ze współpracy z tymi rolnikami. Również rolnicy nie mają pewności, czy jednostka skupująca produkty rolne oferuje rzeczywiście wyższą o 5% cenę w stosunku do rynkowej ceny wyjściowej. Z tego względu aż 55% rolników nie prowadziło rozliczeń z tytułu podatku VAT.
2. Rolnicy rozliczali się z podatku VAT głównie na zasadach ryczału. Dotyczyło to głównie gospodarstw o zwierzęcych typach rolniczych oraz rolników deklarujących uzyskiwanie dochodu. Nie wystąpiła jednocześnie w tym zakresie jednoznaczna zależność od powierzchni użytków rolnych gospodarstwa. Natomiast zasady ogólne rozliczania się z podatku VAT dominowały w gospodarstwach największych obszarowo. Jest to uzasadnione, gdyż największą korzyść z podatku VAT mają rolnicy użytkujący gospodarstwa o dużej skali produkcji, sprzedaży i inwestycji. Wysoki jest udział rolników, którzy nie mają wystarczającej wiedzy, aby podjąć decyzję o wprowadzeniu w gospodarstwie rolniczym rozliczeń z tytułu VAT. Dlatego też należy prowadzić intensywne działania upowszechniające z tego zakresu, aby środki finansowe z tytułu rozliczeń podatku VAT zasilają gospodarstwa rolnicze.

LITERATURA

- Begg D., Fisher S., Dornbusch R 2000: *Ekonomia. Mikroekonomia*. Wydanie II zmienione. PWN, Warszawa, s. 473.
- Etel L., Dowgir R., Lewkowicz J.P. 2006: *Prawo podatkowe podręcznik w pytaniach i odpowiedziach*. Wydawnictwo Prawnicze LexisNexis, Warszawa, s. 1-411.
- Gaudemet P. M., Molinier J. 2000: *Finanse publiczne*. Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa, s. 1-627.
- Gomulowicz A., Małecki J. 2004: *Podatki i prawo podatkowe*. Wydanie II. Wydawnictwo Prawnicze LexisNexis, Warszawa, s. 507-508.
- Goraj L., Mańko S., Sass R., Wyszowska Z. 2004: *Rachunkowość rolnicza*. Wydawnictwo Difin, Warszawa, s. 207.
- Krajewska A. 2004: *Podatki, Unia Europejska, Polska, kraje nadbałtyckie*. Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa, s. 1-284.
- Maruchin W. 1998: *VAT – harmonizacja polskiego prawa podatkowego z prawem Unii Europejskiej*. Wydawnictwo Difin, Warszawa, s. 1-284.
- Rogała E. 2006a: *VAT 2006*. Wydawnictwo Difin, Warszawa, s. 73-75
- Rogała E. 2006b: *VAT w rolnictwie 2006*. Wydawnictwo Difin, Warszawa, s. 1-76.

Mirosław Wasilewski, Kinga Gruzziel

THE VALUE ADDED TAX IN THE OPINION OF PRIVATE FARMERS

Summary

The paper presents private farmers' opinion on effects of implementation of the Value Added Tax (VAT) as well as ways and profits from tax payments on general or flat rate schemes in farms. The VAT system is said to be too complicated to the farmers and there is a need for external tax advisory. The farmers assessed sceptically the profits from the VAT implementation into agriculture, due to increase of prices of production sources and decrease of agricultural products purchase prices. A major limitation of implementation the flat rate schemes of the VAT in farms is that economic entities, which purchase agricultural products within cooperation with farmers, do not want to be obliged to issue invoices, because it generates additional costs. Most of the farmers paid off the VAT on flat rate schemes – especially these from animal farms and farms that brought incomes. General scheme of the VAT payments was popular especially with farmers from the greatest farms. Moreover, there were a great number of farmers who claimed to not have enough knowledge concerning the VAT in agriculture.

Adres do korespondencji:

Dr hab. Mirosław Wasilewski

Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie

Katedra Ekonomiki i Organizacji Gospodarstw Rolniczych

ul. Nowoursynowska 166

02-787 Warszawa

tel. (0 22) 593 42 24

e-mail: miroslaw_wasilewski@sggw.pl

mgr inż. Kinga Gruzziel

Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie

Katedra Ekonomii i Polityki Gospodarczej SGGW

ul. Nowoursynowska 166

02-787 Warszawa

e-mail: [gruzielk@alpha.sggw.waw.pl](mailto:gruzzielk@alpha.sggw.waw.pl)

tel. (0 22) 593 40 32